

УДК 343.359.3(477)

«ТОВАРНА» КОНТРАБАНДА В УКРАЇНІ – ЩОДО ДОЦІЛЬНОСТІ КРИМІНАЛІЗАЦІЇ**Яланський О.С.**Інститут прокуратури та кримінальної юстиції
Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого

Досліджено небезпечність та негативні наслідки такого діяння, як переміщення через митний кордон України поза митним контролем або з приховуванням від митного контролю товарів та інших цінностей. Висунуто питання доцільності виключення кримінальної відповідальності за даний злочин Законом України № 4025–VI від 2011 року. Проаналізовано законодавство деяких країн на наявність кримінальної відповідальності за «товарну» контрабанду. Наголошено на необхідності уточнення переліку предметів злочину, передбаченого ст. 201 Кримінального кодексу України (далі – КК України) шляхом віднесення деяких з них до диспозицій статей інших розділів Особливої частини. Розглянуто думки різних учених стосовно цих питань. Запропоновано внести необхідні зміни до ст. 201 КК України, зокрема, криміналізувати «товарну» контрабанду і встановити мінімальну вартість товарів, за незаконне переміщення яких через митний кордон України настає кримінальна відповідальність.

Ключові слова: «товарна» контрабанда, кримінальна відповідальність, господарська діяльність.

Постановка проблеми. Нелегальне переміщення продукції і товарів через державний кордон України має не лише негативний економічний аспект (недоотримання у повному обсязі надходжень до Державного бюджету, стикування ведення недобросовісної конкуренції, деформація ринкової кон'юнктури тощо), але й посилює кримінальні аспекти розвитку економіки, що проявляється через активізацію діяльності організованих кримінальних угруповань, цілями яких є отримання неправомірної винагороди [3, с. 56]. Необхідно зазначити, що Верховною Радою України було прийнято Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо гуманізації відповідальності за правопорушення у сфері господарської діяльності» від 15 листопада 2011 року № 4025–VI, яким було виключено кримінальну відповідальність за контрабанду товарів.

Отже, особливість українського законодавства у руслі цього питання полягає в тому, що: 1) по-перше, сучасна редакція ст. 201 КК України не передбачає відповідальність за «товарну» контрабанду, хоча до 2011 р. така відповідальність була передбачена; 2) по-друге, злочин, передбачений ст. 201 КК України містить широкий перелік додаткових об'єктів, що часто можуть бути основними для злочинів, передбачених іншими розділами кримінального закону.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У кримінальній науці питання кримінальної відповідальності за контрабанду досліджували багато вітчизняних науковців. З-поміж них В.І. Волошин, О.О. Дудоров, О.П. Дячкін, В.М. Киричко, А.А. Музика, О.М. Омельчук, В.Я. Тацій та інші.

Приділялася значна увага невідповідності предметів злочину, визначених ст. 201 КК України, правовідносинам у сфері господарської діяльності. Зокрема, пропозиції відмежування даних предметів шляхом включення їх до складу злочинів, передбачених іншими розділами Особливої частини КК України були висунуті Ю. О. Данилевською та О. Є. Звірко.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. У теорії кримінального права не дістали однозначного й остаточного вирішення питання про об'єкт, предмет і місце контрабанди в системі кримінальних норм; які схожі дії повинні становити адміністративний чи криміналь-

ний проступок, а які злочини; способи вчинення контрабанди тощо.

Мета статті. Головною метою цієї роботи є продемонструвати небезпечність «товарної» контрабанди для економіки України та її населення, запропонувати повернення кримінальної відповідальності за дане діяння та визначити вартісний показник незаконно переміщених товарів через митний кордон України для відмежування від адміністративної відповідальності.

Виклад основного матеріалу. Контрабанда створює загрозу економічній та соціальній безпеці України, громадянам та всій світовій спільноті, є одним з головних дестабілізуючих факторів внутрішнього ринку України, вона негативно впливає на розвиток національної економіки [2, с. 111].

Загальне поняття контрабанди визначено у Міжнародній конвенції про взаємну адміністративну допомогу у відверненні, розслідуванні та припиненні порушень митного законодавства до якої Україна приєдналася 23.05.2000 р. Згідно п. (d) ст. 1 даної конвенції, термін «контрабанда» означає митне шахрайство, що полягає у переміщенні товарів через митний кордон у будь-який прихований спосіб [9].

Відповідно до ст. 201 КК України, контрабандою є переміщення через митний кордон України поза митним контролем або з приховуванням від митного контролю культурних цінностей, отруйних, сильнодіючих, вибухових речовин, радіоактивних матеріалів, зброї або боєприпасів (крім гладкоствольної мисливської зброї або бойових припасів до неї), частин вогнепальної нарізної зброї, а також спеціальних технічних засобів негласного отримання інформації [1].

Родовим об'єктом злочину є суспільні відносини, що виникають у сфері господарської діяльності. Безпосередній об'єкт злочину, передбаченого ст. 201 КК України – суспільні відносини у сфері державного регулювання переміщення зазначених предметів через митний кордон України і внесення до бюджету мита та інших платежів. Додатковими факультативними безпосередніми об'єктами злочину є: порядок обігу предметів дозвільної системи, порядок сплати податків, зборів та інших обов'язкових платежів, громадська безпека, здоров'я населення, авторитет органів державної влади тощо.

Предметом даного злочину, передбаченого ст. 201 КК України є культурні цінності, отруйні, сильнодіючі, вибухові речовини, радіоактивні матеріали, зброя, боєприпаси (крім гладкоствольної мисливської зброї або бойових припасів до неї), частини вогнепальної нарізної зброї, а також спеціальні технічні засоби негласного отримання інформації.

Об'єктивна сторона контрабанди полягає в переміщенні через митний кордон України поза митним контролем або з приховуванням від митного контролю предметів контрабанди незалежно від способу переміщення, вартості чи розміру предмета злочину (п. 7 постанови Пленуму Верховного Суду України від 3 червня 2005 р. № 8 «Про судову практику у справах про контрабанду та порушення митних правил») [5]. Під переміщенням слід розуміти ввезення товарів на митну територію України, вивезення з цієї території чи переміщення їх митною територією України транзитом [6, с. 190]. Згідно ст. 10 Митного кодексу України, митний кордон – це межі митної території України. Митний кордон України збігається з державним кордоном України, крім меж штучних островів, установок і споруд, створених у виключній (морській) економічній зоні України, на які поширюється виключна юрисдикція України. Межі території зазначених островів, установок і споруд становлять митний кордон України [7]. Злочин, який аналізується, визнається закінченим з моменту фактичного переміщення товарів та інших предметів через митний кордон України. Дії особи, яка має намір вивезти товари з України або ввезти в Україну, але затриманої до проходження митного контролю, необхідно кваліфікувати як замах на вчинення злочину за ст. 15 та відповідною частиною ст. 201 КК України. Незаконне переміщення на територію України предметів контрабанди, які були виявлені під час митного догляду, утворює закінчений склад злочину. Добровільна відмова від вчинення контрабанди чи порушення митних правил можлива до моменту прийняття митним органом митної декларації [5].

Основна ознака суб'єктивної сторони вина, має бути у формі прямого умислу. Винний усвідомлює обставини та характер незаконного переміщення предметів контрабанди та інших предметів через митний кордон України, та бажає вивезти їх з України або ввезти в Україну. Мотив та мета контрабанди не є конструктивними ознаками складу цього злочину, тому не впливають на кваліфікацію злочину [2, с. 114].

Суб'єкт злочину – фізична осудна особа, яка досягла 16-річного віку (ч. 1), а також службові особи установ, підприємств та організацій (ч. 2 ст. 201 КК України). У практиці досить поширено використання тварин чи спеціально виготовлених трубопроводів та ін. У таких випадках ці предмети становлять засоби вчинення злочину, за такі дії несуть відповідальність конкретні фізичні особи. З метою приховання контрабандного товару винні можуть використовувати дітей, які не досягли віку кримінальної відповідальності. У такому разі вони все одно будуть вважатися виконавцями злочину (ч. 2 ст. 27 КК).

До осіб, які зобов'язані дотримуватись закону та нести відповідальність за його порушення, відносять громадян України, а також осіб без громадянства (апатридів) та іноземців, які перебувають в Україні. Іноземці та особи без громадянства, які перебувають на території України, за порушення митних правил несуть відповід-

дальність на загальних підставах. Контрабанда визнається вчиненою на території України, якщо вона була розпочата, продовжена або припинена на території України, а також, якщо виконавець або хоча б один з співучасників діяв у межах цього простору (ч. 2, 3 ст. 6 КК України).

На сьогоднішній день за вчинення правопорушення з незаконного переміщення товарів через митний кордон настає лише адміністративна відповідальність. Відповідно до статей 482 та 483 Митного кодексу України, за переміщення або дії, спрямовані на переміщення товарів, транспортних засобів комерційного призначення через митний кордон України поза митним контролем або переміщення або дії, спрямовані на переміщення товарів через митний кордон України з приховуванням від митного контролю тягнуть за собою відповідальність у вигляді накладення штрафу в розмірі 100 відсотків вартості цих предметів з їх конфіскацією. Кваліфікуючим складом цього правопорушення є вчинення таких дій особою повторно протягом одного року з моменту її притягнення до адміністративної відповідальності за дані правопорушення. Покаранням в такому випадку буде накладення штрафу в розмірі 200 відсотків вартості предметів порушення митних правил з конфіскацією цих товарів [7].

На думку О. О. Дудорова, прийняття закону в 2011 році щодо гуманізації відповідальності за правопорушення у сфері господарської діяльності не відповідало умовам сучасності, адже в державі спостерігався підвищений рівень криміналізації господарських правопорушень, випадки зловживань з боку правоохоронних органів, погіршення інвестиційного клімату та зниження підприємницької активності населення [10, с. 171].

З метою всебічного дослідження даної проблеми, вважаю доцільним звернутися до законодавства інших країн. Це дозволить ширше поглянути на становище кримінального закону України. Знайшовши встановлення іншими державами певних заборон стосовно предметів контрабанди, матимемо змогу висловити пропозицію щодо внесення зміни до національного законодавства.

Оскільки Україна відноситься до країн романо-германської правової сім'ї, доцільно буде звернутися до законодавства представників цієї системи права. Для яскравого порівняння нормативної бази держав, проаналізуємо в рамках даної теми кримінальне законодавство однієї з країн пострадянського простору та законодавство країни Сходу.

У Кримінальному кодексі Республіки Казахстан глава 8 «Кримінальні правопорушення в сфері економічної діяльності» містить статтю 234 «Економічна контрабанда», диспозиція якої визначає, що переміщення у великому розмірі через митний кордон Митного союзу товарів чи інших предметів, в тому числі заборонених або обмежених для переміщення через митний кордон товарів, речей і цінностей, щодо яких встановлено спеціальні правила переміщення через митний кордон, за винятком зазначених у статті 286 цього Кодексу, вчинене повз митний кордон чи з приховуванням від митного контролю, або з обманним використанням документів чи засобів митної ідентифікації, або поєднане з недекларуванням чи недостовірним декларуванням карається... [14]. Тобто предметом злочину, закріпленого даною статтею, є саме товари, як загальні, так і заборонені або обмежені для переміщення. Отже, у законодавстві Республі-

ки Казахстан за товарну контрабанду встановлено кримінальну відповідальність.

Кримінальний кодекс Китайської Народної Республіки взагалі містить окремих розділ, який присвячений кримінальній відповідальності за контрабанду (ст. 151–157 § 2 «Контрабанда»). Зокрема ст. 153 цього Кодексу встановлює відповідальність за контрабанду товарів і предметів з ухиленням від сплати податків. Ця стаття містить три частини, відповідальність за кожною з яких залежить від суми податку, який необхідно сплатити [15].

В нашій державі кримінальна відповідальність за контрабанду, яка була вчинена з метою ухилитися від сплати податків, зборів, інших обов'язкових платежів, необхідних при переміщенні товарів через митний кордон України кваліфікується за ч. 1 чи ч. 2 ст. 201 КК України і за наявності для того підстав – за відповідною частиною ст. 212 КК [5].

Аналізуючи положення кримінальних законів вищезазначених держав, можна побачити, що проблемі боротьби з «товарною» контрабандою приділяється достатня увага, яка полягає в намаганні в подальшому мінімізувати скоєння таких злочинів за допомогою встановлення санкцій. Це являє собою превентивну функцію законодавства.

«Товарна» контрабанда породжує у країні тіньову економіку, відсутність відрахування податків у бюджет, що є наслідком нестачі коштів на соціальну допомогу, зарплати, пенсії та інші обов'язкові виплати. Крім того, відсутність кримінальної відповідальності за дане діяння популяризує серед підприємців використання у веденні бізнесу незаконних засобів та прийомів, ведення «гри» проти держави, а отже і проти народу України. Виходячи з цього, безперечним є те, що дане правопорушення становить загрозу правам і свободам людини і громадянина, економічній стабільності держави, а завданням Кримінального кодексу України, згідно ст. 1 є правове забезпечення охорони цих об'єктів.

Виникає питання, чи доцільно було декриміналізувати «товарну» контрабанду? Звісно, прихильники таких змін можуть стверджувати, що покарання, передбачене у Митному кодексі, покладає на правопорушника високу матеріальну відповідальність у вигляді штрафу в 100-відсотковому розмірі вартості предметів даного правопорушення з їх конфіскацією, а при кваліфікуючому складі навіть у розмірі 200 відсотків від їх вартості з конфіскацією цих предметів. Проте, необхідно розглянути проблему глибше.

По-перше, контрабанда, зокрема товарна, є однією з причин існування та джерелом фінансування організованої злочинності [11]. Даний факт вказує на існування в державі сприятливого стану для злочинців, що є наслідком вчинення злочинів, визначених іншими розділами Особливої частини КК України.

По-друге, суспільна небезпечність «товарної» контрабанди суттєва – вона може призвести до втрати цілих галузей промисловості через конкуренцію з дешевим, але неякісним товаром; до втрати робочих місць та надходжень до бюджетів. Потрібно погодитися з думкою Т. В. Гулаткан, що суспільна небезпечність даного явища не зменшилася, оскільки контрабанда товарів містить загрозу національній безпеці [16, с. 17].

По-третє, покарання у вигляді штрафу та конфіскації предметів контрабанди недостатньо. Крім

того, доходи від притягнення до адміністративної відповідальності йдуть не на відновлення економіки та компенсації підприємцям [16, с. 17]. Так само вони не забезпечать виправлення правопорушника. Можливі випадки вчинення таких правопорушень однією і тією самою особою декілька разів з проміжками у часі більше одного року. Як правило, особі, яка займається такими незаконними діями, часто вдається уникнути викриття своєї діяльності. Переміщення однієї партії товарів через митний кордон незаконним шляхом з подальшим її збутом може принести значний прибуток, з яким не зрівняється навіть штраф з конфіскацією товарів за вчинення даного правопорушення у минулому.

У разі застосування кримінального покарання за вчинення цього діяння, у особи виникає би спеціальний кримінально-правовий стан – судимість, що згідно до ч. 2 ст. 88 КК України має правове значення у разі вчинення нового злочину, а також в інших випадках, передбачених законами України. Санкція за некваліфікований склад такого злочину як контрабанда, передбачає покарання у вигляді позбавлення волі на строк від трьох до семи років. Відповідно до ч. 4 ст. 12 КК України це є тяжким злочином. Погашення судимості для особи, яка вчинила такий злочин, настає через шість років, якщо за цей час вона не вчинить нового злочину. Дана обставина відіграє важливу роль у виправленні правопорушника та у запобіганні вчиненню нових злочинів, адже на особу у разі вчинення кримінально караного діяння будуть поширюватися правила повторності або рецидиву злочинів.

До з 2011 року до 15 листопада 2011 року ст. 201 КК України містила положення про кримінальну відповідальність за контрабанду товарів у великих розмірах. Такими вважались товари, вартість яких у тисячу і більше разів перевищувала неоподатковуваний мінімум доходів громадян. Наприклад, у 2007 році неоподатковуваний мінімум доходів громадян становив 200 грн. На даний момент, у 2017 році, він становить 800 грн. Тому вважаю за доцільне ввести кримінальну відповідальність за «товарну» контрабанду, якщо вартість предмету злочину становить більше ніж триста неоподаткованих мінімумів доходів громадян. В такому разі запропонований показник, і той щоб існував раніше будуть еквівалентними. Незаконне переміщення товарів через митний кордон меншої вартості потрібно віднести до адміністративних проступків, як такої, що не містить у собі суспільну небезпечність. Даний вартісний показник не вигадано просто так. Сучасний стан виробництва деяких країн, зокрема Китайської Народної Республіки, дозволяє їм успішно реалізувати свої товари, які мають низьку собівартість та погану якість. При цьому, дані товари продаються громадянами інших країн за цінами у декілька разів більшими, що породжує ажіотаж підприємців на закупку китайських товарів. Це є наслідком гальмування національного виробництва, а отже й економіки держави.

Для кваліфікуючого складу злочину потрібно ввести поняття «вчинення таких дій у великих розмірах», а в примітці до ст. 201 КК України визначити, що такою вважається контрабанда товарів вартістю понад 300 неоподаткованих мінімумів доходів громадян. Відповідно до Постанови Пленуму Верховного суду «Про судову практику у справах про контрабанду та порушення митних правил» від 3 червня 2005 р. № 8 при визначенні вартості

предмета контрабанди чи порушення митних правил потрібно виходити з нормативних актів про ціни й ціноутворення на відповідні товари. У разі потреби це питання може бути вирішено на підставі висновку експертизи. Якщо особа мала умисел на незаконне переміщення через митний кордон товарів у великих розмірах, але перемістила їх невеликими частинами, вартість кожної з яких є меншою від вартості визначеної ч. 1 цієї статті, її дії належить розглядати як продовжуваний злочин і кваліфікувати за ст. 201 КК України [5].

Я вважаю, що відсутність у санкції ч. 1 ст. 201 КК України положення про конфіскацію предметів контрабанди є невиправданою. Особа, яка вчинила контрабанду, отримала значну матеріальну вигоду, навіть якщо це була контрабанда у розмірах, що не перевищують 300 неоподаткованих мінімумів доходів громадян (наприклад, злочин на суму 250 нмдг). Конфіскація предметів контрабанди, на мою думку, повинна бути обов'язковою, адже винний може скористатися цією вигодою після відбуття покарання, в подальшому реалізувавши дані предмети, або доручити це своїм родичам навіть під час його відбуття. Можливість залишити в себе предмети злочину не відповідає меті покарання у повній мірі. Тому, пропоную включити конфіскацію предметів злочину у санкцію ч. 1 даної статті, таким чином погоджуючись з пропозицією О. П. Дячкіна [4, с. 287]. Слід відзначити, що чинна редакція санкції ч. 2 цієї статті передбачає конфіскацію майна. На мою думку, застосування даного виду покарання не відповідає потребам суспільства та суспільній небезпечності. У Кримінальних кодексах Європейських держав відмовились від конфіскації майна. Несправедливим виглядає відібрання того, що було нажите багатьма роками навіть за вчинення злочину. Тому, вважаю необхідним прибрати конфіскацію майна з санкції ч. 2 ст. 201 КК України.

Чинна редакція ст. 201 КК України, яка визначає предметами даного злочину отруйні, сильнодіючі, вибухові речовини, радіоактивні матеріали, зброю або боєприпаси (крім гладко-

ствольної мисливської зброї або бойових припасів до неї), частини вогнепальної нарізної зброї, не відповідає родовому об'єкту посягання (відносинам у сфері господарської діяльності). Тому, підтримую думку О. Є. Звірко, що ці предмети необхідно віднести до складу злочинів, передбачених відповідними статтями розділу IX Особливої частини Кримінального кодексу України – злочинів проти громадської безпеки [13].

Доцільною є пропозиція Ю. О. Данилевської віднести контрабанду спеціальних технічних засобів негласного отримання інформації до розділу XV «Злочини проти авторитету органів державної влади, органів місцевого самоврядування та об'єднань громадян» Особливої частини КК України, оскільки даний предмет відноситься до родового об'єкту саме цих злочинів, а не злочинів у сфері господарської діяльності [12, с. 4].

Висновки і пропозиції. Отже, посилаючись на вищенаведені аргументи, пропоную викласти ст. 201 КК України в такій редакції:

1. Контрабанда, тобто переміщення через митний кордон України поза митним контролем або з приховуванням від митного контролю товарів та(або) культурних цінностей, вчинена у великих розмірах – карається позбавленням волі на строк від трьох до семи років з конфіскацією предметів контрабанди.

2. Контрабанда, вчинена в особливо великих розмірах, або за попередньою змовою групою осіб, або особою, раніше судимою за злочин, передбачений цією статтею, або службовою особою з використанням службового становища, – карається позбавленням волі на строк від п'яти до дванадцяти років з конфіскацією предметів контрабанди.

Примітка. 1. У великих розмірах визнається злочин, що вчинений особою на суму, яка у триста і більше разів перевищує неоподатковуваний мінімум доходів громадян.

2. У особливо великих розмірах визнається злочин, що вчинений однією особою чи групою осіб на суму, яка у тисячу і більше разів перевищує неоподатковуваний мінімум доходів громадян.

Список літератури:

1. Кримінальний кодекс України від 05.04.2001 р. № 2341-III // Відомості Верховної Ради України, 2001. № 25-26. Ст. 131.
2. Допілка В. О. Поняття та значення суб'єктивних ознак контрабанди / В. О. Допілка // Актуальні проблеми держави і права. – 2009. – № 47. – С. 111-115.
3. Волошин В. І. Боротьба з контрабандою на прикордонних територіях як інструмент зміцнення економічної безпеки держави / В. І. Волошин // Соц.-ек.проблеми сучас. періоду України. – 2014. – № 4(108). – С. 56-63.
4. Дячкін О. П. Суспільна небезпечність контрабанди і правова відповідальність за її вчинення / О. П. Дячкін // Форум права. – 2012. – № 1. – С. 281-288.
5. Про судову практику у справах про контрабанду та порушення митних правил: Постанова Пленуму Верховного Суду України від 3 червня 2005 р. № 8 // Вісн. Верхов. Суду України. – 2005. – № 6. – С. 10-13.
6. Кримінальне право України: Особлива частина: підручник / Ю. В. Баулін, В. І. Борисов, В. І. Тютюгін та ін.; за ред. В. В. Сташиса, В. Я. Тація. – 4-те вид., переробл. і допов. – Х.: Право, 2010. – 608 с.
7. Митний кодекс України від 13 березня 2012 р. № 4495-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2012. – № 44-45, № 46-47, № 48. – Ст. 552.
8. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо гуманізації відповідальності за правопорушення у сфері господарської діяльності: Закон України від 15 листопада 2011 р., № 4025-VI // Відомості Верховної Ради України, 2012. – № 25. – Ст. 263.
9. Міжнародна конвенція про взаємну адміністративну допомогу у відверненні, розслідуванні та припиненні порушень митного законодавства від 9 червня 1977 р. – Режим доступу: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/ru/995_926
10. Дудоров О. О. Злочини у сфері господарської діяльності: особливості кримінальної відповідальності / О. О. Дудоров // Вісник Асоціації кримінального права України. – 2014. – № 1(2). – С. 169-175.
11. Омельчук О. М. Контрабанда за кримінальним правом України: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук: спец. 12.00.08 «Кримінальне право та кримінологія; кримінально-виконавче право» / О. М. Омельчук. – К., 2002. – 15 с.
12. Данилевська Ю. О. Кримінальна відповідальність за контрабанду крізь призму законодавчих змін / Ю. О. Данилевська // Часопис Академії адвокатури України. – 2012. – № 14. – С. 1-5.

13. Звірко О. Є. Кримінальна відповідальність за контрабанду [Електронний ресурс] / О. Є. Звірко // Науково-практична Інтернет-конференція 27.02.2014. – 2014. – Режим доступу до ресурсу: http://www.legalactivity.com.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=780%3A270214-10&catid=95%3A5-0214&Itemid=118&lang=ru
14. Уголовный кодекс Республики Казахстан от 3 июля 2014 года № 226-V. – Режим доступу: https://online.zakon.kz/Document/?doc_id=31575252#pos=1;-380
15. Уголовный кодекс Китайской Народной Республики от 1 октября 1997 года. – Режим доступу: <http://ukknr.ucoz.ru>
16. Гулаткан Т. В. Особливості визначення предмета контрабанди / Т. В. Гулаткан // «De Lege Ferenda!» – Вип. 2. – 149 с. – С. 16–20.

Яланский А.С.

Институт прокуратуры и уголовной юстиции

Национального юридического университета имени Ярослава Мудрого

«ТОВАРНАЯ» КОНТРАБАНДА – О НЕОБХОДИМОСТИ КРИМИНАЛИЗАЦИИ

Аннотация

Исследована опасность и негативные последствия такого деяния, как перемещение через таможенную границу Украины вне таможенного контроля или с сокрытием от таможенного контроля товаров и других ценностей. Выдвинут вопрос целесообразности исключения уголовной ответственности за данное преступление Законом Украины № 4025-VI от 2011 года. Проанализировано законодательство некоторых стран на наличие уголовной ответственности за «товарную» контрабанду. Отмечена необходимость уменьшения предметов преступления, предусмотренного ст. 201 Уголовного кодекса Украины путем отнесения некоторых из них к диспозициям статей других разделов Особенной части. Рассмотрены мнения различных ученых по поводу этих вопросов. Выдвинуты предложения по криминализации данного деяния, а также установления минимальной стоимости товаров, за незаконное перемещение которых через таможенную границу Украины наступает уголовная ответственность. Предложено внести необходимые изменения в ст. 201 Уголовного кодекса Украины, а именно, криминализировать «товарную» контрабанду и установить минимальную стоимость товаров, за незаконное перемещение которых через таможенную границу Украины наступает уголовная ответственность.

Ключевые слова: «товарная» контрабанда, уголовная ответственность, хозяйственная деятельность.

Yalanskiy O.S.

Criminal Justice and Prosecutors' Training Institute

Yaroslav Mudryi National Law University

«COMMODITY» CONTRABAND – ABOUT THE NEED FOR CRIMINALIZATION

Summary

The danger and negative consequences of such an act as the movement through the customs border of Ukraine outside the customs control or with the concealment of goods and other valuables from customs control were investigated. The issue of expediency of excluding criminal responsibility for this crime by the Law of Ukraine No. 4025-VI of 2011 was put forward. The legislation of some countries on the existence of criminal liability for «commodity» contraband has been analyzed. The need to reduce the crime subject to art. 201 of the Criminal Code of Ukraine by referring some of them to the dispositions of articles of other sections of the Special Part. The opinions of various scientists on these issues are considered. Proposals have been put forward on the criminalization of this act, as well as the establishment of the minimum value of goods for which illegal transfer across the customs border of Ukraine is criminalized. It is proposed to make the necessary changes in art. 201 of the Criminal Code of Ukraine.

Keywords: «commodity» contraband, criminal responsibility, economic activities.